

NAGYKUNSAI HIRLAP

A KARCZAGI FÜGGETLENSÉGI ÉS 48-AS PÁRT HIVATALOS LAPJA.

ELŐFIZETÉSI ÁR:		Felelős szerkesztő: Dr. KRENNER GEZA	Megjelenik vasárnap reggel. Előfizetési díjak és mindennemű pénzküldemények Püspökladányi-ut 1209. házszám alá küldendők. TELEFONSZÁM: 17.
Egész évre	8 korona.		
Félévre	4 " "		
Negyedévre	2 " "		
Egyes szám ára 16 fillér.			

Ingyenes népoktatás.

Dr. P. Ábrahám Dezső beszéde az 1908. június 15-iki ülésén.

Ábrahám Dezső: T. képviselőház! A tárgyalás alatt lévő törvényjavaslatot a legnagyobb örömmel üdvözlöm és ugyanezen érzellemmel járlok annak megszavazásához.

A népnevelés előmozdítására irányuló bármely állami törekvést és különösen az ingyenes népoktatásra vonatkozó ezen törvényjavaslatot két szempontból kívánom elbírálni: általános és nemzeti szempontból. Általános szempontból utalok arra, hogy a kulturnemzetek történetében azok a népek tudtak vagyoni előnyökre is szert tenni és töltötték be kultúrszempontból elengedhetetlen kötelességüket, a melyek a népnevelés terén is első helyet foglaltak el. Ott, a hol 646.000 iskolaköteles iskolamulasztóval állunk szemben, elmondhatjuk, hogy a legelső és leghatósabb lépés a magyar nemzeti állam kiépítésére egy ilyen törvényjavaslatnak mielőbbi beterjesztése. Épen a Skandináv-félszigetbeli államok kulturális pozícióját tekintve, látjuk, hogy a hol az iskoláztatás ingyenes a szellemi előrehaladás s a vagyoni jólétre való emelkedés is biztosított van.

Ha egy nemzetnek kulturális állapotát tekintjük, azt hiszem, a hasonlat találó lesz, ha azt az egyes emberek kulturális állapotával hozom összefüggésbe. Mennél műveltebb valaki, annál inkább tudatában van polgártársai iránti kötelezettségeinek, tisztább fogalma van erkölcsről, becsületről, hazaszeretetről. A nép is minél magasabb kulturális nivóra emelkedik, annál inkább érvényesül az étellel való nehéz küzdelemben és csökkenti a bűnügyi statisztikának súlyos részét éppen a népműveltség emelésével. Ha azonban általános szempontokból szükség van ilyen törvény megvalósítására, azt hiszem, nekünk, speciális társadalmi viszonyainkat tekintve, erre elsősorban nemzeti szempontból van szükségünk.

Nemzeti szempontból bírálva e törvényjavaslatot, megállapíthatjuk, hogy ez a javaslat és a kiegészítő részét képező, többi törvényjavaslatok lesznek azok, a melyek ide kötik a hazának más ajku polgárait is a haza földjéhez; e javaslatok lesznek alkalmasok arra, hogy a nemzet multjának, jelenének és jövőjének kidomborításával a haza iránti szeretetet még az idegen ajku nemzetiségekben is megerősítsék. (Ugy van! a baloldalon)

Ilyen irányu törvényjavaslatainknál a t. miniszter ur felfogásom szerint az alap-

köveket rakta le, a melyeken ki fogjuk építhetni a nemzeti Magyarországot. Ennek a kiépítésnek a koronáját akkor fogja az igen t. kultuszminiszter ur feltenni, ha az iskoláknak és különösen a népiskoláknak az államosítását megvalósítja. (Igaz! Ugy van!) Ismervén a kultuszminiszter ur liberális álláspontját és azt, hogy rajong a magyar nemzeti állam kiépítésének eszméjéért, azt hiszem, teljes joggal hozhatom fel azokat az akadályokat, a melyek a függetlenségi párt álláspontjának teljes megvalósítása körül felmerültek.

A népnevelés szempontjából feltétlen kötelességnek tartom, hogy a törvényhozás a népiskolák államosítását programjába felvegye.

T. képviselőház! Ennek az államosításnak eddig két akadálya volt. Egyik a *financiális* nehézség, másik az az *érzékenykedés*, amely részint felekezeti, részint nemzetiségi szempontból ma is tapasztalható.

Még ott is, a hol, mint a mi szegény, kizsárolt, kiszípolozott államunkban, 1400 millió koronás budgettel szemben a közszolgáltatás emelésére irányuló minden ténykedést el kell itélni, még ott is, — épen a népnevelés nemzeti irányban való fejlesztése szempontjából — *jogosultnak* tartom, hogy a nemzet ilyen nagy áldozatok mellett is nagyobb összegeket fordítson.

Minden krajcár, mit népnevelésre és a nemzeti irány fejlesztésére fordítunk, nagyon jól befektetett tőkének tekintendő.

A másik akadály pedig az az *érzékenykedés*, a melylyel egyrészt felekezeti, másrészt nemzetiségi szempontból találkozunk az iskolák államosítása tekintetében.

Ennél a kérdésnél röviden kívánok kitérni Molnár János aggályaira.

T. képviselőtársam, azt hiszem, megnyugodhatik, ha kijelentem, hogy nem tartom épen a hatodik szakaszban kulminálóknak azokat az aggályokat, a melyeket ezen törvényjavaslattal szemben táplál. *Nem hiszem*, hogy a katolika egyház a kultúra iránti előszeretettel és a haza iránt mindenkor teljesített kötelességérzeténél fogva arra az álláspontra helyezkednék, hogy ne igyekeznék előmozdítani az 1907: XXVII. t.-cikknek keresztülvitelét. (Igaz! Ugy van!)

T. képviselőtársamnak az a másik aggálya sem állhat meg, hogy a felekezetek el lesznek tiltva a tandíjszedéstől, mert épen a katolika egyház ugyancsak a kul-

túra és a nemzeti nevelés iránti szeretetéből kifolyólag le fog a tandíjról mondani, ha az lebeg a szeme előtt, hogy azok, a kiknek nincs módjukban tandíjat fizetni — a maguk ingyenes iskoláztatását elérhessék. (Ugy van!)

T. képviselőház! Hogy mennyire nem jogosult bármelyik aggály is, annak igazolására csak utalnom kell az állam álláspontjára, mikor a *felekezetenélküliséget* létesítettük, illetőleg mikor megengedtük, hogy *bárki* felekezetenélküli álláspontot foglalhasson el. Az állam akkor gondoskodott arról, hogy az ilyen szülők gyermeke okvetlenül részesüljön valláserkölcsös nevelésben. Tehát az állam ismerte kötelességét az egyházi nevelés terén.

De az állami ingerenciát épen a nemzeti nevelés szempontjából az iskolák terén semmi tekintetben sem mellőzhetjük. Hiszen sohasem tudhatja az állam, hogy ha nem ellenőrzi a felekezeti iskolák tantervét, nem fognak-e ott teljesen járatlan emberek működni, nem fognak-e tévtanokat vagy államellenes elveket hirdetni. Nem hiszem ugyan ezt egyetlen felekezetről sem, azonban elengedhetetlen kötelességünk, hogy az állam ingerenciáját a népnevelés terén feltétlenül megoltalmazzuk. (Helyeslés.)

Franciaországban Chamie törvényjavaslata a közoktatást közérdek gyanánt és úgy tüntette föl, mint a nyilvános állami szolgálat egyik ágát. Hogy épen a katolika egyház szempontjából fölöslegesek Molnár t. képviselő ur aggályai, elég utalnom egy katolikus egyházi jogi íróra, Freiherr von Oppermannra, a ki „Parlamentarismus und Kirche“ c. munkájában rámutat arra, hogy a katolikus morál nem áll ellentétben a nemzeti eszmék kultiválásával, sőt kijelenti, hogy annak érdekében még áldozatokat is kell hozni.

Nagyon röviden rátérek az annyiszor hallott „szabad egyház, szabad államban“ elvére. Ez az elv a XVII. század negyedik tizedében leli gyökerét, a midőn Williams Roger új Angliában — ez eszmével előállt. Ő csak azt kötötte ki, hogy a kormány ne tegyen különbséget az egyes egyházak és felekezetek közt, csak védje meg azok egyikét a másika ellen, de hogy a szabad egyház a szabad államban politika mellett sem valósított meg a teljes jogegyenlőség elve, mutatja épen az egyházi szempontok tulsulyra jutása, a midőn a puritánok 10 shil-

ling büntetéssel sujtottak minden vasárnapi indokolatlan iskolamulasztást.

Nálunk az 1843-iki országgyűlésen Vurda, a győri káptalan követe volt az, aki a szabad ország, szabad egyház és szabad vallás elvét hirdette. Ezen jelszóval bucsuzott el az öt vallási vigasztalásban részesítő szerzetestől maga Cavour is, a ki pedig élénk részt vett az egyház és állam közti politikai küzdelemben, mert épen Olaszországban jutott tulsulyra az egyház az állammal szemben.

A teoriának első hirdetője tantételeit olvasva sehol sem találok meg, hogy az iskola és az egyház szétválaszthatatlansága meg volna állapítva. Sőt azt mondja: „Az ember két világ polgára, a szellemi és az anyagi világe. Mindegyike más elven alapszik. Egyik külső, másik belső szabadságot igényel, ahol pedig a belső szabadságot kényszer fojtja el, ott a külső szabadság sem állhat meg. Mondjuk ki tehát, hogy a maga körében minden vallás szabadon mozoghat, de az egyházakra nézve is mondjuk ki, hogy alkotmányos országban a vallási véleménynek is szabadnak kell lennie.“ Ezen álláspontban nem találok megrögzítve azt a nézetet, hogy az egyház az iskolától, a tanítástól feltétlenül el nem választható.

Mikor a jelenlegi törvényjavaslat az ingyenes népoktatást megvalósítja, akkor eleget tesz annak a mulasztásnak, a melyet el kellett követnie az államnak financiáira való tekintettel. Az állam ráoktrojálta a legszegényebb gyermekekre is, hogy iskolába járjanak, de nem gondoskodott arról, hogy iskoláztatásban is részesülhessenek. Most egy ideális kötelezettségének tesz eleget a törvényhozás, midőn abba a helyzetbe juttatja a gyermekek szüleit, hogy ezen állampolgári kötelezettségüknek eleget tehesse. Felfogásom szerint minden államnak legegyszerűbb joga, hogy megkövetelhesse az iskoláztatást mindenkitől, de viszont kötelessége gondoskodni arról is, hogy elemi népoktatásban tényleg részesülhessenek is. Módot kell nyújtani arra, hogy ezen kötelezettségüknek eleget tudjanak tenni. Itt utalnom kell Norvégiára, a hol nemcsak mód van adva, hogy iskolába járhassanak, de az állam ellátja a szükséges ruházattal is őket és megmenti ezzel a szülőket az anyagi gondoktól.

Ha megvalósítjuk az ingyenes oktatást, akkor ha másképp nem, hát törvényhozásilag kötelezni kell az egyes községeket arra, hogy a financiális okokból gátolt gyermekek oktatását elősegítsék. Itt hivatkozom a törvényjavaslat 3. §-ára. Az ott megállapított 15 koronát 10 koronában kívánom megállapítani és a további öt koronát a gyermekek hiányos ruházatkódásának pótlására kívánám fordítani.

Kijelentem, hogy azon felekezetek egyikehez tartozom, a melyek a legszélesebb autonómikus jogokat élvezik és kijelentem, hogy ezen felekezetek, ha látni fogják, hogy autonómiájuk legkisebb csorbulása is az egységes nemzeti Magyarország kiépítése céljából történik, akkor nem haboznak sem a szellemi, sem az anyagi áldozatok meghozatalával. Hogy eddig bizonyos féltékenységet láttunk ezen felekezetek részéről, e tekintetben csak arra kell hivatkoznom, hogy a történelem rendszerint meg szokta magát ismétlni. Nem akarok feljáró kísértetekre hivatkozni, nem akarok a Karaffa és a Kolonics-fele politikára utalni; ilyen irányu

munkálkodás a mai felvilágosult korszakban eleve ki van zárva, azonban a történelem megismétlődésének szempontja volt az, a mely ezen felekezeteket visszatartotta az ilyen áldozatok meghozatalától.

Ha az autonóm jogokkal felruházott felekezetek látni fogják, hogy ez áldozatokat az egységes magyar állam szempontjából kell meghozni, akkor úgy szellemi, mint anyagi téren önkénytelen maguk fogják felajánlani. Mindezen eredményeket egyetlen egy eszköz által gondolom megvalósíthatni, ez pedig az iskolák államosítása. Speciális és társadalmi szempontok kívánják az elemi népoktatás államosításának megvalósítását. Én a személyi kultusznak híve egyáltalában nem vagyok, azonban elismeréssel kell meghajolnom a kultuszminiszter ur politikája előtt, mikor két hatalmas lépést tett az egységes magyar nemzeti állam kiépítése szempontjából. A harmadik nagy lépés az elemi oktatásnak államosítása lenne. Tudom, hogy financiális okok gátolják ezen törvényhozási intézkedés előterjesztésében, azonban felhívom figyelmét egy körülményre, a mely megvalósítható és a mely mintegy aranyhidat képezne a végcél megvalósítása szempontjából: ez, t. képviselőház:

Ebben a tekintetben nemzetiségi képviselőtársaimnak álláspontjával is találkozom. Ők ugyanis a parlamentben, részint a parlamenten kívül a leghatározottabban tiltakoznak minden kifelé gravitálási vád ellen. Én ezen tiltakozásuknak őszinteségét elfogadom és elismerem. S épen azért, mert erre az álláspontra helyezkedem, kijelenthetem azt is, hogy a magyar törvényhozás nem kívánja a nemzetiségek kulturáját, nyelvét kiirtani, hanem azt kívánja, hogy a mint ők a magyar nyelvnek tudása által érték el a pozíciót, a melyen állanak, az állampolgároknak idegen ajku részét is helyezzük abba az állapotba, hogy a magyar államnak a magyar nyelv tudásával még hasznosabb és még jóra valóbb polgárai legyenek. A tanítóképzés államosításával ezt az eredményt el fogjuk érni. Mert, ha olyan tanítókat küldünk ki, a kik bár idegen nyelven, de hazafias érzéssel oltják be az idegen ajku gyermekekbe a nemzet multja és jövője iránti érdeklődést, a kik nem elferdített tévtanokat, hanem az igazi történelmet fogják nekik előadni és e hazához kötni a maguk lelkesedésével és szeretetével a gyermeket az által, hogy a maguk anyanyelvén oltják be szívébe a haza iránti szeretetet, akkor azt hiszem, hogy nem fogunk a nemzetiségekkel szemben ellentétes álláspontra helyezkedni.

Polit Mihály t. képviselőtársamnak azon kijelentésére, hogy ilyen kulturális politikát csak nagy államok engedhetnek meg maguknak, ki kell jelentenem, hogy még erőszakosabb politikát folytatnak a nagyobb nemzetek; dacára annak, hogy nem áll meg t. képviselőtársamnak az az álláspontja, hogy nekünk nincs szükségünk ilyen kulturális politikára, inkább szükségünk van arra, mint a nagy kulturnemzeteknek, a kik jobban el tudják nyelni a kisebb nemzetiségeket, s a kiknek nem kell félténiök nemzeti egységüket a széjjelhuzó törekvésű idegenajku polgároktól. (Igaz! Ugy van!)

Ha mi a tanítóképzés államosítását megvalósítjuk, akkor ezzel megépítjük azt az aranyhidat, a melynek segítségével az igazi, nagy, nemzeti Magyarországot fogjuk megvalósíthatni.

Én abban a reményben, hogy ezek a törvényjavaslatok minél hamarabb be fog-

nak nyújtani, kész örömmel fogadom el a szóban forgó törvényjavaslatot. (Élénk helyeslés. A szónokot számosan üdvözlük.)

A közlegelő ügye.

A karczagi közbirtokosság nagy szűkkeblűsége volt, hogy az összes közlegelőket maga között felosztotta, így a nagyobb birtokosok kedvéért feláldozta a kiskulcsosokat s tönkretette a kis emberek jövőjét és megélhetését, nem hagyva számunkra semmi közlegelőt; már pedig a kisemberek sorsa a községi legelő fentartásához van kötve. A karczagi bölc magistratus annak idején a föld felosztása alkalmával elfelejtette, vagy szűkkeblűen elejtette a szegény sorsu kiskulcsosok ügyét, s a közlegelőből nem hasított ki egy jó területet a kis emberek teheneinek és jószágainak. Ez a szűkkeblűség rövid időn megbosszulta magát, az ezelőtt virágzó állattenyésztés Karczagon megszűnt s a szegény nép megélhetési viszonyai annyira megromlottak és megdrágultak, hogy a mindennapi tejjel sem láthatja el családját és gyermekeit s a megélhetési viszonyai a kis embereknek és munkásoknak annyira megromlott, hogy a munkások a munkabér rohamos emelkedésével is alig tud boldogulni, hogy az életét biztosítsa.

Segíteni kell a dolgon mielőbb, ne hogy a fokozódó drágaság a munkások tömegét városunk területéről a kivándorlás csábító vágyával más, szerencsésebb vidékre csábítsa. Nagy a panasz, hogy kevés Karczagon a helyi munkaerő, s ami van, méreg drága, így a helyiek helyébe idegen munkaerő behozatalára van kényszerítve a gazdaközönség. Hogy a karczagi munkaerő oly méreg drága, azt a nehéz megélhetési viszonyoknak kell köszönni s a közlegelő hiányának is.

A szegény napszámos ember nem tarthat semmi jószágot, mert nincs közlegelője a városnak s együttesen bérbe venni a nagyobb gazdák sem tudnak, nem hogy a kis emberek tudnának, mert ehez egyöntetű egységes akarat kellene és közös egyetértés, amit nem igen tudunk feitalálni sehol Karczagon. Itt a régi rend felbomlott, az új még nem alakult meg, mert a régi ősdi szellem még mindig tartja azon karife urakat, akik a közlegelő ügyét, a nép igaz ügyét elejtették, a nagyobb gazdák érdekeire nézve. Ne csodálkozzunk azon, hogy a szegény nép kiábrándult a kölcsönös szeretet és megbecsülés helyébe, a maga önzését is előtérbe tolta s ma azt a munkát 2-szeres, 3-szoros árba végzi, mint amit régen oly olcsón cselekedett. A kisembereknek nehéz az élet, mert őket az ág is hozza, a városi előjáróság és a tanács szűkkeblűen nem védte meg a szegény sorsu kis emberek ügyét és sorsuk megrosszabodott.

Az élet megbosszulja magát s a rövidlátókat megbünteti, a kis emberek bizalmát, jóhiszeműségét a korifeusok elveszítették, így a szemét párt kerekedett felül, s uralkodóvá tette önmagát; a képviselő választás megmutatta, hogy a szemét pártnak csufolt kis emberi tömeg legyőzte az önző uralkodó pártot s lefogja győzni a képviselőtestületben is, oly városi képviselőket választana, amely a nép sorsát szíven viseli.

Kisujzállás bölc magistratusa igaz, emberszeretettel cselekedett, midőn a szegénysorsu népről atyailag gondoskodott, a

közlegelők fenlartása által lehetővé tette a kis emberek megélhetését is. Nekünk, karczagiaknak a sors és Darányi diszpoigárunk diktálja, hogy a kibocsátott miniszteri rendelet értelmében a közlegelőkről gondoskodjunk, mert a szegénység jobb megélhetése is ehhez fűződik.

Karczag 67 ezer hold területéből nem jutott semmi közlegelőknek, pedig a szegénység is épp oly jó kun volt, van és lesz, mint a vagyonos, s az ő ösei is úgy véreztek el a csatamezőkön, mint a vagyonosabb osztály. A közlegelő közkincs, s e nélkül a városokban lakó szegény osztály nem élhet és nem boldogulhat; most volna jó alkalom a Reiner-féle birtokot 1000 hold területtel elég, jó, olcsó árban megvenni s városi birtokká tenni. A birtok a közlegelésre alkalmas, a városhoz közel van, s olcsósága — mai föld árak szerint köztudásu — az egész birtok test 180 ezer forintért megvásárolható. A város könnyebben megszerezheti, s a 100 ezer forint teher magára veheti, a 80 ezer forint pótdából könnyen elosztható. A városi közlegelő használatáért mindenki legeltetési díjat fizessen, míg a többi adósság le nem lesz fizetve.

Igy elérjük azt is, hogy a híres Karczagnak is lesz birtoka, azt a szegény nép olcsó legeltetési bérrel használhatja, s így fokozhatjuk e szegény város jövedelmi forrásait is. A magistratus hasznos és jó befektetésre is gondoljon, s adja meg az alkalmat, hogy bölcsességét láthassuk, mert a kopasz fők csak úgy lesznek bölcsök, ha az ész nyilván is láthatjuk, s nemcsak tervezünk, hanem teszünk és cselekszünk is, a szegény adózó népért is. A multak hibáit kell jóvá tennünk, hogy a megelégedés és kölcsönös jó viszony ismét visszajöjjön e város falai közé. Itt az alkalom a Reiner-féle birtokot megvétenni a város költségén, s közkincssé tenni, hadd boldoguljon a szegény is, életszükségeit jobban fedezhesse. Még itt az idő jóvá tenni a hibát, míg nem lesz késő.

A polgári leányiskola kézimunka és rajzkiállításra.

A mai modern, a feministák szózatától izzó, forrongó korban, amikor a nők mind többen és többen keresik a férfias kedvteléseket, amikor a nők a férfiakkal versenyezve vesznek részt a nyilvános élet küzdelmeiben, — jól eső érzéssel pihen meg szemünk egy-egy oázison, mely a feminizmus által meghódított reális világban a valódi, az ideális nőnek a kezenyomatát viseli magán.

Ilyen kis oázis volt az a két tanterem, mely polgári leányiskolánk kézimunka és rajzkiállítását foglalta magában.

A szép, párosítva a hasznossal, jelent meg itt előttünk. A foltozókendőtől kezdve a legszebb futóig a legváltozósabb és legnemesebb látványosságot nyújtották a kiállított kézimunkák. A czeruza rajzoktól az olajfestményekig a legszebb táj- és életképek gyönyörködtették a rajzkiállítás bámulatába elmerült szemlélőt. A minták utáni rajzok mellett kitűnő izlésről tanuskodó elrendezésben ékeskedtek a

remek, öntudatos művészettel alkotott olajfestmények, dicsérve azt a munkát, melyet a buzgó tanítónők végeznek. Kötők, ruhák, csipke és fehérneműek igazolták, hogy azok, kikre gyermekeink nevelése bisatott, ismerik, tudják a nő hivatását s úgy működnek, hogy szeretettéjes oktatásaik nyomán növendékeik is megismerjék azt.

Munkájuk sikerült. A kiállítás perspektíváját nyújtja annak a szerepköznek, melyet a kis kiállítók egykor betöltöttek. Perspektíváját nyújtja az igazi nő hivatásának.

Nehéz különbséget tenni, hogy kik állítottak ki szebb és hasznosabb dolgokat, mert szép és hasznos volt minden, amit láttunk s e két fogalomnak itt nem lehet középfoka.

Akik a rajz- és kézimunka egy-egy fájában működtek, — nagyjában a következők:

Tájképfestésben s általában olajfestésben: Rimaszombati Mariska IV. o. t., Kerekes Mariska IV. o. t., Stoics Juliska IV. o. t.

Vizfestésben: Rimaszombati Mariska IV. o. t., Kis Kornélia III. o. t., Sántha Irén, Kerekes Irma II. o. t., Toronykőy Mariska III. o. t., Nagy Magdolna III. o. t. Kitűnt természetességével Rimaszombati Mariska két kötője.

A kézimunkában: kalotaszegi munkát készítették: Tökés Juliska, Csorba Ilona, Rimaszombati Mariska, Ernfeld Erzsébet, Budai Róza, Krausz Margit. Szmyrna munkákat: Ernszt Irén és Krausz Margit. Festett párnát: Kis Kornél, Csorba Ilona, Kerekes Mariska. Horgolt futót: Varga Mariska, Józsa Zsuzsika. Festett kazettákat: Rimaszombati Mariska. Fehérneműeket készített a III. osztály, ruhát és kötőt a IV. osztály. Csipkéket az első és második osztály horgolt. Foltozókendőt (kiállítás legértékesebb darabjainak egyikét) a II. osztály állított ki. Szalaghímzést produkált Kerekes Mariska és Nagy Bella.

Politikai hetiszemle.

A képviselőház most, közvetlen a nyári szünet küszöbén oly hatalmas gőzerővel hozza egymásután tető alá a fontosabbnál fontosabb törvényjavaslatokat, mintha legalább is — szezon közepén volnánk. E törvényjavaslatok közül, amelyek valamennyien mélyen érintik az ország közgazdasági és kulturális érdekeit, legszélesebb körű érdeklődésre, sőt mondhatni izgalomra a szeszadótörvényjavaslat adott okot. Akik a javaslat egyes intézkedései ellen gáncsokodtak, többnyire magán érdekek által vezették magukat. A közérdeke szempontjából, amelynek egyes magánosok anyagi érdeke mindenkor feltétlenül alárendelendő, a javaslat határozottan dicséretet érdemel és jelentős lépés azon alkotások hosszú sorozatában, amelyekkel a kormány az ország gazdasági felvirágoztatását szolgálja. Tulajdonképpen a törvényjavaslat előkészítésére finansiális szempontok készítették főképpen a kormányt: az állami szükségletek az egész vonalon fokozott mérvben emelkedtek az utóbbi évek alatt és ezek kielégítésére legcélsze-

rűbbnek mutatkozott a szeszadó fel emelése, ami az adózó polgárságra a legkevesebb megterheléssel jár. A javaslat kivételében azonban a kormány a rideg pénzügyi szempontok mellett élénk figyelemmel volt az általános gazdasági érdekekre. A törvényjavaslat életbeléptetése esetén hatalmas lendületet ad a mezőgazdaság fejlődésének, a minek természetszerűleg az egész ország gazdasági izmosodása jár nyomában.

A revali találkozás lényeges közlekedést hozott létre Anglia és Oroszország között a Macedóniában követendő eljárásra vonatkozólag. Amikor Anglia a macedón kérdés iránt élénk érdeklődést tanusít, első sorban emberbaráti célok lebegnek szemelőtt és a Balkán keresztényei sorsának javítására gondol. Az orosz javaslat, amely a tárgyalás anyagául szolgál, már megnyerte Ausztria és Magyarország hozzájárulását és most, hogy Anglia is rokonszenvvel fogadta az oroszoknak Macedóniára vonatkozó javaslatát, megnyit a lehetősége annak, hogy a konstantinápolyi nagykövetek az orosz javaslatok alapján újra felvegyék a macedóniai reformkérdés tárgyalását. A reform akció folytatása annál sürgősebb, mert a balkán keresztényeinek helyzete az utóbbi időben határozottan rosszabb lett a szerb és görög bandák gyakori garázdálkodásai miatt. Tévedés tehát a revali találkozást úgy felfogni, mintha itten Ausztria és Magyarország háta megett egyezkedtek volna Anglia és Oroszország a macedóniai kérdésben. Ellenkezőleg, arról volt szó, hogy az orosz javaslatokhoz, amelyeket monarchiánk a maga részéről már elfogadott, Anglia hozzájárulását is megnyerjék. E hozzájárulás biztosításával — amelyet a revali találkozás hozott meg, — remélhető, hogy a macedón kérdés rendezése a hatalmak békés egyetértésével és a porta hozzájárulásával fog létrejöhetni.

Terjed a marokkói sáska.

Megkezdik Nagylétán is az irtást.

Nagylétai tudósítónk a sáska pusztításról újabb és meglepő dolgokról ad hírt. Ugyanis nem csupán a marokkói sáska pusztít ott, hanem többféle is. — A pusztítás még most éppen nem jár eredménnyel, mert a lakosság tulajdonképpen most sem tudja, hogy mily nagy terület van megfertőzve a sáskától. A marokkói sáska irtása meg már késői munka, mert a férgek nagy része szárnyra kelt s ha a nép üldözi csak idegen földeket fertőz meg vele. A sáska-irtáshoz műszaki vezetőül tegnap Debreczenből Jablonszky, az országos rovarügyi állomás igazgatója Nagylétára utazott. Az igazgató meglepő állapotokat konstataált Nagylétán. Ugyanis megjelenése után nyomban konstataálta, hogy Nagyléta határában nem egy sáska pusztít, hanem négyféle.

Megvizsgálta a földeket, és ekkor megállapította, hogy mintegy ezeröttszáz hold területet fertőzött meg a sáska és már ezen a területen a pusztítás nagyon előre haladt. Az igazgató mindamellett most meghagyta, hogy a jövő hétig sűrű vasboronával pusztítsák a sáskát. Jablonszky tegnap már vissza is utazott Debreczenbe, márt itt még a Hortobágyon nem fejezték be teljesen az óriási földterület dezinficiálását.

A jövő héten Jablonszky megfelelő számú szakemberrel Nagylétára ismét ki fog utazni, ahol teljes apparátussal fognak hozzá a sáska pusztításához. A Hortobágyról hatvan géppel fog kimenni és elejét fogja venni a sáska továbbterjedésének.

UJDONSÁGOK.

Személyi hír. Dr. P. Ábrahám Dezső városunk orsz. gyűl. képviselője a mai napon Karczagra érkezik utazásának célja egy helyi mozgalom megindítása közlegelő szerzése iránt, mely célból népgyűlés is fog összehívni, annyival is inkább, mert Darányi földmivelésügyi miniszter által a napokban benyújtandó törvényjavaslat a közlegelők megszerzését nagyon meg fogja könnyíteni.

Eljegyzés. K. Balogh Lőrincz gazdálkodó és városi adóosztályos f. hó 10-én jegyezte el Zsadányi Juliska kisasszonyt Kisujszállásról. Sok szerencsét és boldogságot kívánunk.

Dr. P. Ábrahám Dezső igen élénk tevékenységet fejt ki a képviselőházban. Nemcsak akkor szólal fel, ha a házban lég-huzam van. E héten az ingyenes népoktatásról szóló törvényjavaslat mellett tartott egy nagyobb szabású és gondos tanulmányra valló beszédet, melyet lapunk mai számában közlünk. Az elmúlt héten a beruházási javaslat kapcsán szólalt fel az alföldi vasúti állomások pályaudvarának és raktárának kibővítése iránt. Különösen hangsúlyozta, hogy a gazdák sok kárt szenvednek, miután nincs elég raktárhelyiség s különösen a termékszállításoknál károsodnak, hozzájárulván a raktárak hiányához a kocsi hiánya is. Kiemelte a karczagi pályaudvart különösen s kérte annak minden irányu kibővítését, raktárak építését s az állomás kiegészítését, mint értesülünk Szerényi államtitkár ezt meg is ígerte.

Kongresszus. A kisgazdák és iparosok szövetsége f. hó 8-án Pécsen nagyszabású kongresszust tartott Dr. Ábrahám Dezső képviselőnk elnöklete alatt. A dunántúli kisgazda és iparos osztály nagy számban vett részt s igen fontos határozatokat hozott az országos szervezkedés és a teendőik ügyében. A kisgazdák bankja 5 millió koronával a részvényesek óriási jelentkezése mellett már szeptember 1-én Budapesten megkezdte működését, tekintve a cél magaslatosságát, a kormány is támogatja az országos bankot, a mely hivatva van a kisgazda és kisiparos társadalom bajain segíteni, s a nagy kamat és uzsorától megmenteni. A banknak Karczagon is lesz fiók-bankja. A karczagi egyesülettől követség ment Pécsre, e gyűléstől jövő számunkban többet írhatunk. Éljen a mozgalom lelke: Dr. Ábrahám Dezső.

Komjáthy Béla, ki sehogysem tud bele törődni, abba a már úgy látszik megváltozhatatlan sorsba, hogy a parlamentből kibukott, újból próbálkozik, most a Szluka István halálával megüresedett Paks választókerületben lép fel balpárti programmal.

A bank tisztviselők országos összejövetele Debreczenben igen fényesen sikerült, a mozgalom lelke és vezetője Czira Endre volt városi takarékpénztár tisztviselő érdeme, a kit szép arany órával jutalmaztak meg e kongresszus emlékére. Városunkból Dobosi Imre, Nyitrai Elek és Kalmár Jenő vettek részt a kongresszuson, mint a bankok megbízottjai. Debreczen fényesen megvendégelte a vendégeket, s igaz magyar szeretettel fogadta. A gyűlés megbeszélte a tisztviselők közös érdekeit s az országos szervezetet megalapította. Az önálló bank

felállítását egyetértő határozat proklamálta. Pénz, önálló bank kell a magyarnak, hogy hitelviszonyai javulhassanak. Önálló nemzeti bank, jöjjön el a te országod.

Sikerült táncvigalom. A „Polgári kör” folyó hó 8-án az Erzsébet-ligetben sikerült táncvigalmat rendezett a mulatságot szerető közönség általános részvétele mellett. A tánckedvelő ifjuság kitett magáért, jó és vig kedélyvel járta a csárdást, késői órákban lett vége a táncvigalomnak, a körnek igen szép bevételt is hozott. Egyesült erővel vigadjunk és mulassunk, a míg lehet, ugy is rövid az élet.

Miniszter buktatás. E héten egy miniszter majd meg bukott. Günther miniszter betervezte a végrehajtási törvény módosításáról szóló javaslatot, mely messze menő védelmet nyújt a kis hivatalnoknak és kisgazdának s megnehezítene a hitelezők dolgát. Ez persze az ügyvédképviselek egy részének nem tetszett s mindjárt minisztert akartak buktatni. De ez nem sikerült és a novella is marad a régi. Így van az, ha sok az eszkimó és kevés a fóka, de nem is csoda, hisz ma már minden mérnök is és orvos jogtudós.

Meghívás. A törvényhatóság II-ik évnegyedes rendes közgyűlésének idejét a vármegye főispánja folyó évi június hó 23-ik napjára tűzvéni ki, van szerencsém a tekintetes törvényhatósági bizottság mélyen tisztelt tagjait az 1908. évi június hó 23-án d. e. 10 órakor Szolnokon, — a vármegye-ház nagytermében tartandó s szükséghez képest a következő napokon is folytatandó ezen rendes évnegyedes közgyűlésre tisztelettel meghívni. Szolnok, 1908. június 11. — Dr. Benkó Albert s. k. alispán.

Uri passió. Nem mindennapi passziót talált ki a maga részére X. Y. karczagi lakos felesége. Nem elégedvén meg azzal a keskeny látkörrel, mely nekünk, gyarló embereknek, az Istentől adatott, kibővítette azt. Rövidnek találta, hát megtoldotta egy létrahasszal. Felment a padlásra, kiemelt a tetőn egy cserepet a helyéből s órákhozat el-elüldögélt ott fenn, kémelve a szomszédok házatáját. Nem lehet eldönteni, vajjon azért kukucskált e nap-nap után a kíváncsi uri (?) hölgy a padláslyukon, hogy egy kitűzendő pletykaverseny első díját nyerhesse a szomszédok szapulásával, vagy pedig csillagászati szempontból rendezte be obszervatoriumnak a padlást. Mindenesetre méltánylandó az a kottlóhoz méltó buzgalom, mellyel órákon át üldözel egy helyben a padláson. A szomszédok a baromfi-tenyésztők egyesületének szándékoznak ajánlani.

Főhívás. A jóltevő és cselekvő ember és tanúgy barátokat főhívjuk, hogy a jó és szép eredményt mutató tanuló ifjuság számára buzditásul minél több jutalomkönyvet bocsássanak rendelkezésre az iskoláknak. A tanuló sereg megjutalmazása a nyilvánosság előtt a legszebb jutalom a tanulóknak, s emléktárgyaira büszke a tanuló. Buzditsuk, serkentsük őket, mert a hazának és nemzetnek sok okos és tanult főre van és lesz szüksége.

A közönség figyelmébe. Bán Miklós jó hírű vasúti vendéglősünk a közönség szórakoztatására kuglizási ünnepélyt tart zene mellett, igen szép verseny díjakkal. A versenyzők és a közönség vigadó részét ez uton is főhívjuk, jó borról és italokról gondoskodva lesz.

A polgári leányiskola új tanterve.

A polgári leányiskolák új tantervét az iskolák, de maguk a szülők is nagy lelkesedéssel fogadták, amiről az életbeléptetésre vonatkozó rendelet kibocsátása óta többfelől volt alkalmunk meggyőződni. Különösen nagy tetszéssel találkozott Apponyi közoktatásügyi miniszternek az a gyors elhatározása, mellyel az új tantervet az első osztályban már a következő 1908—1909. iskolaévben lépteti életbe. Ezzel a polgári leányiskolák egy nagy lépéssel jutnak közelebb ama céljuk felé, hogy az ide járó leánynevelés, melynek száma ma már megközelíti a 40.000-et s akiknek csak igen kis hányada folytatja felsőbb iskolában tanulmányait, teljesen befejezett, a mai fokozottabb igényeknek megfelelő iskolai kiképzésben és olyan általános műveltségben részesíthetik, amelyek együttes birtokában társadalmi és életföldadatait tisztán képes fölfogni és teljesíteni. A tanterv kibocsátását különben hosszú és beható, szűkebb és tágabbkörű szaktanácskozások előzték meg, amelyekben részt vettek a legkiválóbb szakemberek, akik az új tantervbe fölvetett újítások szükségességéről tapasztalatilag is meggyőződtek. Ily módon az új tanterv, a melynek tervezetét már ugyszólván minden érdekelt fél ismerte, minden átmeneti nehézség nélkül lép életbe, sőt azt mondhatjuk, hogy alig tudnánk közoktatási szerveink tanítási rendjének fejlődéséből csak egy olyan esetet is fölhozni, amidőn az új tanterv oly simán illeszkedett volna bele a gyakorlatba, mint ez. Ebben nagy része van annak a világos, határozott és mindenek fölött az iskolázató közönség érdekeit szemmel tartó rendeletnek is, mellyel Apponyi az új tanterv végrehajtására az illetékes tanügyi hatóságokat fölhevta. A könyvkiadók már a szükséges könyvekkel is elkészültek. Ez természetesen csak akképpen történhetett, hogy a hivatott tankönyvírók állandóan figyelemmel kísérték az évek óta készülő új tantervet, a kiadók pedig ismerve a tanári kar kívánságát, az előmunkálatokat már régen megkezdhették. Ily módon a miniszteri rendelet szerint az első osztályban már az új tantervben lerakott fontos szempontok figyelembevételével készült tankönyvekkel lehet nemcsak a fővárosban, hanem az egész országban a tanítást megkezdni. A már teljesen elkészült könyvek között — melyek Lampel R. könyvkereskedése és a Franklin-Társulat kiadásában jelentek — vannak: Weszely Ödön Magyar nyelvtana és olvasója, Gööz—Petri Magyar Olvasó és Nyelvtana, Makoldyné Molnár Ilona és Filtsch Jolán Német Nyelvkönyve és olvasója, Garai Német nyelvtana, Hortobágyi—Lukács Német nyelvtana és olvasókönyve, Simonyi—Glósz Földrajza, Deák—Clementis Földrajza, Némethy Földrajza Báthory—Kneif Természetrájza, Szerényi Természetrájza, melyet Gáspárdy Aladár és Nyárády Gyula dolgoztak át az új tanterv szerint, Balassa József Magyar nyelvtana, Sebestyenné Stetina Ilona Magyar olvasókönyve, Gyulay Béla Magyar nyelvtana, Donszky Lukács Magyar olvasókönyve, Szenes Adolf számtana, Zettner Ede és Magyar László számtana, Zettner Ede és Magyar László mértana, Sztankó—Hope Énektana, Vaszkó—Ágh Természetrájza, Glósz—Reöthy Nyelvtan és Olvasókönyvei, Erdődy—Sziklás Számtana, valamint Pásthly—Szarvasy Természetrájza.

Magyar királyi államvasutak

nyári menetrendje.

Karcag—Szolnok—Ujszász—Budapest.

Állomások	Tvsz.	Szv.	Szv.	Gyv.	Vv.	Gyv.	Szv.	Szv.	Gyv.
Karcag ind.	6 ⁵⁹	12 ¹⁴	1 ³⁸	4 ¹⁸	6 ¹⁷	10 ¹⁴	1 ³⁶	2 ²⁸	6 ⁰⁷
Karcagi p.-ta	7 ³¹	—	—	—	6 ³³	—	1 ⁵⁴	2 ⁴⁷	—
Risujszállítás	7 ⁴⁷	12 ⁴⁹	2 ⁰⁴	4 ³⁸	6 ⁴⁷	10 ³³	2 ⁰⁵	3 ⁰⁰	6 ²⁶
Fegyvernek	8 ⁴⁸	1 ¹⁶	2 ³²	—	7 ²⁰	—	2 ³⁶	3 ³²	—
T.-Sz.-Miklós	9 ²⁶	1 ³³	2 ⁴⁹	5 ⁰⁸	7 ⁴⁶	11 ⁰⁷	2 ⁵⁷	3 ⁵³	7 ⁰⁵
Szajol . . .	9 ⁴⁵	1 ⁴⁴	3 ⁰¹	5 ¹⁸	8 ⁰³	11 ¹⁷	3 ⁰⁸	4 ⁰⁶	7 ¹⁷
Szolnok . . .	10 ¹⁷	2 ⁰⁰	3 ²²	5 ³²	8 ²⁵	11 ³¹	3 ²⁶	4 ³¹	7 ⁴⁹
Ujszász . . .	1 ⁰⁸	2 ⁴⁷	4 ¹⁰	5 ⁵⁷	9 ⁴⁴	11 ⁵⁵	4 ¹¹	5 ⁰⁸	8 ²⁶
Nagykátá	2 ⁴⁴	3 ⁴⁵	5 ¹¹	6 ³⁴	10 ⁵¹	12 ³⁰	5 ⁰⁴	6 ¹⁶	9 ²⁶
Rákos . . .	4 ⁴¹	5 ²⁰	7 ⁰⁰	7 ³⁵	12 ¹¹	—	6 ²³	7 ⁵⁷	9 ⁴⁰
Budapest érk.	5 ⁰⁰	5 ⁴⁵	7 ²⁰	7 ⁵⁰	12 ²⁵	1 ⁴⁰	6 ⁴⁰	8 ²⁰	—

Budapest—Ujszász—Szolnok—Karcag.

Állomások	Tvszsz.	Gyv.	Szv.	Szv.	Szv.	Gyv.	Szv.	Szv.	Gyv.
Budapest ind.	9 ³⁰	7 ²⁰	8 ²⁰	9 ⁰⁰	12 ²⁰	2 ²⁵	5 ⁴⁰	7 ⁰⁵	9 ¹⁵
Rákos . . .	—	7 ³⁴	8 ³⁶	9 ¹⁷	12 ³⁶	2 ³⁶	5 ⁵⁹	7 ²⁶	9 ²⁷
Nagykátá . . .	—	8 ³⁰	10 ¹⁰	10 ⁵⁷	2 ²¹	—	7 ⁵⁴	9 ⁰⁵	10 ²³
Ujszász . . .	—	8 ⁵⁹	10 ⁵⁴	11 ³⁶	3 ¹⁰	3 ⁵⁸	8 ³⁹	9 ⁵⁰	10 ⁵³
Szolnok . . .	2 ³²	9 ¹⁶	11 ²¹	12	3 ⁴⁰	4 ¹⁶	9 ⁰²	10 ¹³	11 ¹²
Szajol . . .	2 ⁵²	9 ³⁵	11 ⁴⁷	12 ⁴⁰	5 ⁰¹	4 ³⁵	9 ⁴⁴	10 ⁴⁹	11 ³²
T.-Sz.-Miklós	3 ²⁴	10 ⁰³	12 ⁰³	12 ⁵⁵	5 ²³	4 ⁴⁷	10 ⁰¹	11 ⁰⁴	—
Fegyvernek	3 ⁵³	—	12 ²¹	1 ¹³	5 ⁵²	—	10 ²¹	11 ²³	—
Risujszállítás	4 ³⁹	10 ³⁴	12 ⁴³	1 ³³	6 ¹⁹	5 ¹⁴	10 ⁴³	11 ⁴⁵	12 ⁰⁹
Karcagi p.-ta	4 ⁵³	—	1 ⁰²	1 ⁵³	6 ⁴¹	—	—	—	—
Karcag . érk.	5 ⁰⁵	10 ⁵⁵	1 ¹³	2 ⁰⁴	6 ⁵⁵	5 ³³	11 ¹⁴	12 ¹³	12 ²⁷

Karcag—Nagyvárad—Kolozsvár.

Állomások	Gyv.	Szv.	Szv.	Gyv.	Szv.	Gyv.
Karcag ind.	10 ⁵⁶	1 ¹³	6 ⁵⁵	5 ³³	11 ¹⁴	12 ²⁹
Püspökladány	11 ¹³	1 ⁴⁴	7 ²⁷	5 ⁵⁰	11 ⁴²	12 ⁴⁷
Biharpüspöki	12 ³⁵	3 ³⁶	9 ⁴⁶	—	2 ²⁶	—
Nagyvárad	12 ⁴⁵	3 ⁴⁸	10 ⁰⁰	7 ⁰⁹	2 ³⁸	2 ¹¹
Csucsá	—	6 ³⁰	5 ²⁷	9 ⁰³	5 ²⁷	4 ¹⁶
Kolozsvár érk.	—	8 ²⁷	7 ²⁷	10 ³⁰	—	5 ⁵³

Kolozsvár—Nagyvárad—Karcag.

Állomások	Szv.	Gyv.	Gyv.	Szv.	Gyv.
Kolozsvár indul	5 ⁵⁹	11 ¹⁰	5 ²¹	6 ⁴⁹	12 ³²
Csucsá	8 ³¹	12 ⁵⁵	7 ⁰⁷	8 ⁵⁸	2 ¹⁹
Nagyvárad	10 ³⁴	2 ³²	8 ³⁴	10 ⁵³	4 ⁰⁹
Biharpüspöki	11 ¹⁸	—	8 ⁴⁸	11 ²²	—
Püspökladány	12 ⁵⁴	3 ⁵⁶	9 ⁵²	12 ⁴⁸	5 ²⁷
Karcag érk.	1 ³⁸	4 ¹⁸	10 ¹⁴	1 ³⁶	6 ⁰⁷

Karcag—Debrecen—Szatmár.

Állomások	Tvszsz.	Gyv.	Szv.	Gyv.	Szv.	Szv.	Szv.
Karcag . . . ind.	5 ⁰⁵	10 ⁵⁶	2 ⁰⁴	5 ³³	6 ⁵⁵	12 ¹⁵	12 ²⁷
Püspökladány	6 ⁰⁰	11 ²¹	2 ⁴⁰	6 ⁰²	8 ¹⁸	1 ²²	4 ⁰⁰
Kaba	6 ³³	11 ³²	2 ¹³	6 ¹³	8 ³⁸	1 ³⁵	4 ¹⁵
Hajduszoboszló	7 ⁰⁰	11 ⁴⁶	3 ¹⁰	6 ²⁸	9 ⁰⁴	1 ⁵²	4 ³⁴
Debrecen	7 ⁴⁶	12 ⁰⁸	3 ³⁶	6 ⁴⁹	9 ⁴⁶	2 ¹⁸	5 ⁰³
Érmihályfalva	11 ¹⁷	1 ⁰³	5 ⁰¹	7 ⁴⁴	12 ⁰⁵	3 ³⁸	6 ¹⁰
Nagykároly	12 ³¹	1 ³⁶	6 ⁰⁰	8 ²²	1 ⁰⁷	4 ³²	7 ¹³
Szatmár érk.	1 ⁵⁸	2 ¹⁷	7 ¹¹	9 ¹⁰	2 ²¹	5 ⁴²	8 ²⁶

Szatmár—Debrecen—Karcag.

Állomások	Szv.	Szv.	Gyv.	Szv.	Gyv.
Szatmár . . . ind.	6 ⁵⁷	10 ⁵⁵	6 ²⁶	8 ⁴⁴	2 ¹⁹
Nagykároly	8 ⁰⁸	11 ¹⁶	7 ¹²	9 ⁴⁶	3 ⁰⁰
Érmihályfalva	9 ¹⁰	12 ¹⁴	7 ⁵²	10 ³⁶	3 ³⁴
Debrecen	10 ¹²	1 ²⁹	8 ⁴⁶	11 ⁴⁰	4 ²²
Hajduszoboszló	11 ⁰⁷	3 ⁰⁰	9 ²⁰	12 ⁴⁴	5 ⁰⁵
Kaba	11 ²⁴	3 ²⁰	9 ³³	1 ⁰³	5 ¹⁸
Püspökladány	11 ³⁹	3 ⁴¹	9 ⁴⁵	1 ²¹	5 ³²
Karcag érk.	12 ¹⁴	4 ³⁸	10 ¹⁴	2 ³³	6 ⁰⁷

Karcag—Kunmadaras—Tiszafüred.

Állomások	Vv.	Vv.
Karcag indul	6 ⁴⁰	3 ⁰⁰
Kunmadaras	7 ³⁰	4 ⁰⁸
Tizsaszentimre	7 ⁵²	4 ⁴¹
Tizsaszöllős	8 ¹¹	5 ¹⁰
Tiszafüred érk.	8 ²⁸	5 ³¹

Tiszafüred—Kunmadaras—Karcag

Állomások	Vv.	Vv.
Tiszafüred indul	4 ⁰⁰	10 ⁴⁶
Tizsaszöllős	4 ²¹	11 ¹²
Tizsaszentimre	4 ⁴⁰	11 ³⁵
Kunmadaras	5 ¹²	12 ¹³
Karcag érkezik	5 ⁵⁰	1 ⁰⁰

Kerékpár

alkatrészek, külső- és belső gummik, fujtatók, csengők, ülések és mindenféle kerékpár készülék olcsón kapható

DEUTSCH EMIL

órásnál Karczag, Gymnasium-utca.

Kapható: SZABÓ LÁSZLÓ és ARDÓ LEÓ
gyógyszertáraiban.

Van szerencsém: a nagyközönség becses tudomására juttatni, hogy

férfi szabó üzletet

üzletemet a Molnár János ügyvéd ur Kiss Antal-utcai házába helyeztem át, ahol is mindennemű uri és polgári ruhák legutolsó divatszertint gyors és pontos elkészítését a legszebb kivitelben mérsékelt áron eszközölöm, melyről egy próbarendeléssel bárki is meggyőződhetik.

A nagyközönség szives pártfogását kérve, maradtam

kitünő tisztelettel

OLÁH ÁRPÁD

férfiszabó, Kiss Antal-u. 2167.

Eladó

egy tagban, vagy parcellánként

304 hold (1200 négyszögöl jó minőségű szántóföld,

épületekkel jól felszerelve. — Jásznagykun-szolnok-megyében, Szolnoktól egy óra járányira T.-Süly és Keserű községek mellett.

Értekezhetni SÁNDOR MIHÁLY-nál
Karczag, Csillagos-utca.

Eladó, vagy kiadó ház.

A Szabó József utcában 5 szobás lakással és melléképületekkel együtt szabad kézből örök áron eladó, esetleg haszonbérbe is kiadó. Értekezni lehet a helyszínen 2140 számú háznál.

Uj szabó üzlet!

Van szerencsém a n. é. közönség szives figyelmét felhívni az újonnan berendezett

férfi szabó műhelyemre,

hol a legújabb angol és francia divat szerint jutányos árákért minden e szakmábavágó munkát pontosan elkészíték.

Egy próbarendelés mindenkit meggyőzött a jöminőségű szöveteimről, valamint olcsó áraimról, izléses és szép kiállítási munkámról. Egy öltöny fafagon 18 K. egy öltöny egészen saját szövegetből 32 koronától feljebb.

Kérve a n. é. közönség szives pártfogását maradtam

JÓZSEFER DEZSŐ

férfiszabó, Széchenyi Sugár-ut 1329.
(polgármester ur házában.)

Hirdetések felvételnek
e iap kiadóhivatalában.

Az arcbőr tisztaságát legjobban megőrzi minden szépítőszert közül

Orgona-crème, Orgona-szappan, Orgona-pouder.

Rövid használata után eltűnnek az arczról májfoltok, szeplők s az arcbőr összes tisztátalanságai. A bőrnek vakító fehérséget és finomságot kölcsönöz.

Kapható: ARDÓ LEÓ gyógyszertárában,
KARCZAGON.

Hölgyek

részére nélkülözhetetlen! Legjobb szépítőszert a FÖLDES-féle

MARGIT creme

Pár nap alatt biztosan eltávolít szeplőt, májfoltot, pattanást, bőrtátkát (Mitesser) és minden más bőrbajt. Kisimítja a ráncokat és az arczot fehérré, simává varázsolja, üdit és fiatalít. Ára: kis tégely 1 K., nagy 2 K.

Kiváló toilett-czikkek: Margit-hölgypor (3 színben) 1.20 kor. Margit-szappan 70 f., Margit-fogpor 1 K. Margit-arcviz 1 kor. — Kapható minden gyógyszertárban, drogeriában és illatszerkereskedésben. Postán utánvétellel, vagy a pénz előzetes beküldése után küldi a készítő:

FÖLDES KELEMEN

gyógyszerész, ARAD.

Kapható: SZABÓ LÁSZLÓ gyógytárában, Karczagon.

A magyar ujságírás szenzáció!

A NAP

A magyar közönség legkedvesebb lapja!

A 48-as eszmény és a magyar nemzeti törekvésnek egyetlen hű és kérélhetetlen szószólója.

Főszerkesztő:

Főmunkatárs:

Braun Sándor Lengyel Zoltán

Naponként 125.000 péld.

Egy szám: 2 krajczár.

A NAP előfizetési ára:

Egész évre 16 K — f. | Negyedévre 4 K — f.

Félévre 8 K — f. | Egy hónapra 1 K 40 f.

FIDIBUSZ

A legkitünőbb magyar élczlap!

Páratlan népszerűség!

Remek szöveg, pompás képek!

Mesésen olcsó!

Egy szám 5 krajczár.

A FIDIBUSZ előfizetési ára:

Egész évre 6 K — f. | Negyedévre 1 K 20 f.

Félévre 3 K — f. | Egy hónapra — K 50 f.

Aki a „Fidibusz”-ra legalább egy félévre előfizet, ingyen kapja a „Fidibusz-naptár”-t.

Mutatványszámokat küld a kiadóhivatal:

BUDAPEST, Rökk Szilárd-utca 9.

forintért készíték mérték után a leg-
újabb divat szerint elegáns kivitelben

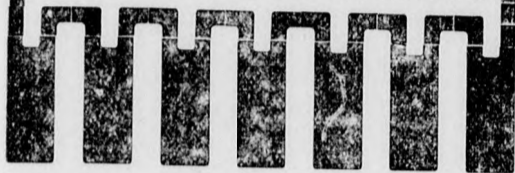
ZENNISZ ÖLTÖNY.

Óriási választék világos és sötét
nyári kelmékben, különféle árakhoz.
A megrendelt öltönyt egy nap
alatt el is készítem. Szabóműhe-
lyemet június hó elsejétől SZÖKE
ügyvéd ur házában nyitom meg.

BERTALAN IMRE

férfi szabó KARCZAGON, Kiss An-
tal-utca, Fogarassy-féle házban.

Részletfizetési üzlet.

Asszonyok vigyázzatok!

Tulnagy gyermekáldás ellen
megtanít védekezni Fischer
Róza kézikönyve. Több ezer
köszönő és hálairat. 1 ko-
ronáért (esetleg levélbé-
lyegben megküldi:

FISCHER RÓZA asszony

BUDAPEST,

Damjanich-utca 28 B. földsz.
ajtó 5.

LIQUEUR.

Avashegykincse gyomorgyógylikör.

Ezen kitűnő gyomorgyógylikör
az Avashegység legnemesebb
gyökereiből eredeti recept után
lett előállítva. — A gyomor erősí-
tésére a legjobb hatással van
öregnél és fiatalnál egyaránt, úgy
hogy egyetlen családnál sem
szabad hiányozni —

az Avashegy kincsenek.

Ajánlatos étkezés előtt egy pohár-
kával inni. Kizárólagos gyártója

ROTH GÉZA likörkülönlegességek
gyára SZATMÁR.

Kizárólagos elárúsító BOTÓ JÓZSEF
fűszer- és csemege kereskedő.

Sebestyén Testvérek

épületfa kereskedők Karczagon.

Olcsó szőlőkarók!

Fűrészelt $\frac{1}{4}$ és $\frac{1}{2}$; 4' 5' és 6' hosszban.

Borovi: 5' hosszban.

Gömbölyü: 5' és 6' hosszban.

Nagy mennyiségben van raktáron; kátrány, karbolineum
és grossol, melyeket szintén a legolcsóbb áron árusítunk.

A legolcsóbban beszerezhetők nálunk mindenféle épü-
letfák, deszkák és léczek. Teljes épülethez szükséges
anyag vételénél a legkedvezményesebb árat nyújtjuk.

Dus raktár kátrány, fedél- és elszigetelő lemezekben.

Tisztelettel

SEBESTYÉN TESTVÉREK

épület és tűzifakereskedők.

Karczagon a Kazinczy-utca 1318. sz.

Karsay-házban levő

MÁZOLÓ MŰHELYEMET.

május 1-től a CSANÁDY-réle házba helyez-
tem át, a Nagykunsági B. T. nyomda mellett.

Főtörekvésem, hogy igen tisztelt munkáltatóimnak
szolid jó munkát és pontosan eszközölhessek,
miért is megemlíteni kívánom, hogy elvállalok minden e
szakmába vágó munkákat, úgymint: épület-, butor-,
üzletberendezés-, külső és belső fal olaj
zománcozását és festését, úgyszintén épület-,
butor és konyhaedények sima és a leg-
szebberezésig, natur utánzattal 24 szín-
ben. Minta szerint választható. — Kivá-
natra házakhoz is megyek. — Midőn szives
partfogásáért esedezek, egy próbamunka szives eszköz-
lését kérem.

Abel József

mázoló-mester.

Hirdetések

felvételnek

e lap kiadóhivatalában.

Benzinmotorok

gőzlokomobilok, útimozdonyok, gőzcséplőgépek,
aratógépek, „Losonczy Drill“ vetőgépek, resiczai
aczélekék, teljes malomberendezések, stb. stb.

Kivánatra szivesen küldünk árjegyzéket és költségvetést.

A Magyar Kir. Államvasutak Gépgyárának Vezérigynöksége,

Budapest, Váci-utca 23.

Mielőtt
személy, jelzalog v. építési
KÖLCSÖN
íránt intézkednék, kérjen díj-
talanul prospektust.
MELLER L. EGYED
Budapest, IX., Lónyai-utca 7.
Telefon-Interurban 46-31.

PARÁD GYÓGY-
FURDÓ
Heves-megyében.
Gróf KÁROLYI MIHÁLY tulajdona.
Megnyílik május hó 15-én.
Vastimsós fürdővel és Hidegvizgyógyintézettel, eg-
vényes kén-savanyúvíz, természetes arzén és vas-
tartalmú vizekkel. Lakások kényelmes szállodákban
uradalmi kezelés alatt állanak, a vendégek élelme-
zése díszes külön csarnokban bérlet útján Versegby
István jó hírnevű honyhájára van bízva. Az évad
május 15-től szeptember hó végéig tart és pedig az
előevad május hó 15-től június hó 20-ig, az utóevad
augusztus hó 21-től szeptember hó végéig. Elő- és
utóevadban a lakások 50 százalékkal olcsóbbak, az
állandó vendégeknek. Fürdőkabinok és a folyosók
gőzfűtéssel vannak ellátva.
Posta-távirda és távbeszélő a fürdőtelepen. —
Prospektussal és minden felvilágosítással készsége-
sen szolgál egész éven át
a fürdő-igazgatóság.

MEZEI ÉS UNGERLEIDER

FAKERESKEDŐK KARCZAGON.

Árajánlat szőlőkarókra

az igen tisztelt közönségnek ajánlunk szőlőkarókat a következő árakban:

- I. oszt. fűrészelt fenyő karó 4 sukk hosszú 22 korona.
- I. oszt. fűrészelt fenyő karó 5 sukk hosszú 28 korona.
- I. oszt. gömbölyű fenyő karó 4 $\frac{1}{2}$ sukk hosszú 30 korona.
- I. oszt. gömbölyű fenyő karó 5' sukk hosszú 40 korona.
- I. oszt. gömbölyű fenyő karó 6' sukk hosszú 60 korona.
- I. oszt. horvói ugynevezett szurkos fenyő 6 sukk hosszú 36 korona.

Az árak ezer számban értendők!

Egyben igen jutányos árban ajánljuk az épít-
kezéshez szükséges mindennemű faanyagokat, kérve,
hogy dus választéku raktárunkat megtekinteni és b.
rendelményeivel bennünket megtisztelni sziveskedjék.

Kiváló tisztelettel

Mezei és Ungerleider.

A The Johnston Harvester Co.

legmodernebb amerikai speciális aratógép-
gyár, mely a magyarországi használatra
szánt gépeket teljesen a hazai viszo-
nyokra alkalmazva készíti.

Johnston

kéveköto aratógépek, marokrakó
aratógépek, fűkaszálók, szénaforga-
tók és gyűjtőgépek a legtökélete-
sebb szerkezetű, legkönnyebb keze-
lésű és legmegbízhatóbb munkatel-
jesítésű nemű gyártmányok a világon.

A Johnston

aratógépek dőlt gabonában is jó munkát végeznek.

Legfényesebb bizonyítéka a JOHNSTON gépek kiváló voltának,
hogy az eddigi tapasztalatok alapján a folyó évi szállításra máris tö-
meges rendelmények érkeztek és az érdeklődés ezen gépek
íránt állandóan fokozódik. Karczag és vidéke számára képvisellett

Halász és Társa

céget Karczagon biztuk meg, amelynél legelőnyösebb
feltételekkel és legmesszebbmenő jótállással, ingyenes
oktatás és munkábaállításra szereshetők be e gépek
és kiknek a korábbi vásárlók névsora, valamint érdek-
nélküli elismerő nyilatkozatai bármikor megtekinthetők.

A THE JOHNSTON HARVESTER Co. magyarországi kizárólagos képviselői
BÄCHER RUDOLF MELICHÄR FERENCZ Budapest, VI., Nagymező-u. 68.